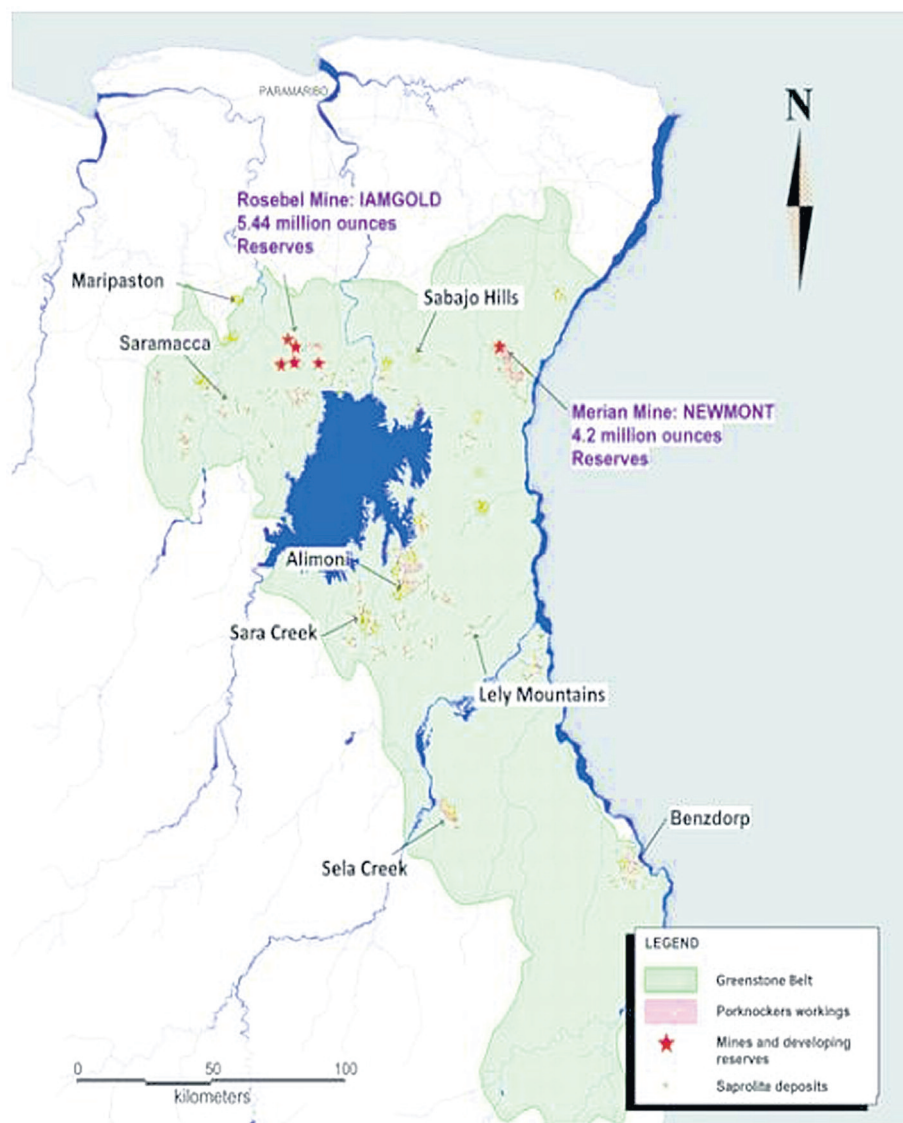

EMSAGS Project

‘Kwikkvrij goud mijnen is mogelijk’

“Kwikkvrij goud mijnen is mogelijk. Ik heb het met eigen ogen gezien in Amerika en Frans-Guyana”, getuigt Jurgen Plein, vertegenwoordiger van goudzoekersvereniging Makambo. Ook Erwin Kamil, van ASGM Paamaka, zegt dat “milieuvriendelijk goud mijnen relatief veel goedkoper is” dan de traditionele manier van goudwinning met kwikgebruik. René Artist is richtingscoördinator geowetenschappen aan de Faculteit der Technische Wetenschappen van de Anton de Kom Universiteit van Suriname (ADEKUS). Hij beaamt op basis van wetenschappelijk onderzoek en bewezen resultaten dat kwikkvrij goudmijnen niet alleen voordelig is voor het milieu en de gezondheid van de mens maar ook economisch.

De Greenstone Belt waar de meeste bewezen goudreserves in Suriname voorkomen.-.

De realiteit en praktijk in de kleinschalige goudmijnbouw (ASGM) in Suriname is echter anders. Economisch voordeel halen uit goud wordt belangrijker en gemakkelijker geacht dan behoud van biodiversiteit en bossen en het hebben van schone waterbronnen. Het gebruik van kwik staat in deze sector bekend als een relatief ‘snelle en goedkope’ manier om goud te winnen. Vanwege het traag merkbaar worden van de vernietigende en vergiftigende gevolgen van kwikgebruik, geloven veel goudzoekers niet dat het negatieve effecten heeft op mens en milieu. Binnen de kleinschalige goudmijnbouwgemeenschappen heerst dus onvoldoende besef en kennis hierover. Daarnaast is er gebrek aan capaciteit, onvoldoende ervaring en daarmee weinig motivatie om over te stappen op milieuvriendelijke goudwinningstechnieken binnen de ASGM. Volgens Jurgen Plein is kwikkvrij mijnen honderd procent haalbaar. Maar alleen met de juiste stimulansen (*incentives*) voor de kleinschalige mijnbouwers. Hij doet op educatie over kwikkvrij mijnen, aanschaf van apparatuur en trainingen om de machines te bedienen. “We hebben financiering nodig om de overstap naar kwikkvrij mijnen te kunnen maken.”

Duurzaam economisch voordeel

Het gemiddelde jaarlijkse inkomen van kleinschalige goudzoekers wordt geschat op 9.000 US dollar (194 gram per jaar). De sector is goed voor circa 40 procent van de nationale goudexporten en daarmee een niet te onderschatten deviezenverdiener voor het land. René Artist erkent de economische potentie van de kleinschalige goudmijnbouw. Hij wijst echter op de noodzaak om de economie zodanig te organiseren dat toekomstige generaties ook kunnen genieten van de natuurlijke hulpbronnen van het land. “Wat nu gebeurt in het binnenland is dat de natuur wordt vernietigd en vervuild achtergelaten nadat de rijkdommen uit de grond zijn

gehaald. Het is verschrikkelijk als je ziet wat voor schade wordt aangebracht.”

Sinds de jaren negentig zijn er verschillende eerste aanzetten geweest – aangestuurd door de overheid, donoren en de industrie – om de kwikuitstoot van de kleinschalige goudsector te verminderen. Vanwege een reeks obstakels waren de meeste van deze initiatieven van korte duur en hadden zij niet het gewenste resultaat. Onder meer het feit dat goudzoekers moeilijk te overtuigen zijn van de voordelen van alternatieve methoden en gebrek aan continuïteit in begeleiding en financiering. Daarnaast het ontbreken van goed uitgeruste overheidsinstellingen om de sector te volgen, te controleren en te ontwikkelen richting duurzaamheid.

Maar de situatie is niet uitzichtloos. Met het invoeren van ‘*sustainable mining*’ (duurzaam mijnen), kan positieve verandering worden aangebracht. Artist legt uit: “*Sustainable mining* gaat over behoud van natuur, sociale gemeenschappen, cultuur en op een verantwoorde wijze genereren van inkomsten.” De Universiteit heeft bewezen hieraan een belangrijke bijdrage te kunnen leveren met onderwijsprogramma’s die worden aangeboden om studenten kennis bij te brengen. Maar ook om hen bewust te maken over het belang van duurzame mijnbouw, stages, afstudeerprojecten, het uitvoeren van onderzoeksprojecten ten behoeve van derden enzovoorts.

Uiteraard moet ook de mijnwetgeving zo gauw mogelijk worden aangepast om het concept ‘*sustainable mining*’ mogelijk te maken. Naast wetgeving en handhaving daarvan is het noodzakelijk kleinschalige goudwinners te begeleiden en te voorzien, door hen de nodige ‘technologische en financiële tools’ aan te reiken. “Ze zijn gewend met kwik te werken en huiverig om over te stappen op andere technieken. Velen zijn wel daartoe bereid, maar ze willen eerst zien dat het mogelijk is en dat ze de financiële push en begeleiding krijgen”, aldus Artist.

Educatie en incentives

Het EMSAGS Project, dat in 2019 van start ging, is gericht op het invoeren van duurzame mijnbouwtechnieken. Het staat voor “*Improving Environmental Management in the Mining Sector of Suriname, with Emphasis on Artisanal and Small Scale Gold Mining*”. Ofwel: verbetering van het milieubeheer in de mijnbouwsector van Suriname, met de nadruk op ambachtelijke en kleinschalige goudwinning (ASGM). Het EMSAGS Project zal op meerdere manieren inspelen op vragen, behoeften en mogelijkheden van de sector en ervaren kennisinstellingen. Het

heeft namelijk als doel het beheer van de ASGM te verbeteren en de toepassing van milieuverantwoorde mijnbouwtechnologieën te bevorderen.

Er is gekozen voor een praktisch oplossingsmodel, waarbij alle belanghebbenden (stakeholders) – van beleidsmakers tot niet geregistreerde mijnwerkers – vanaf het begin worden betrokken. Daarnaast krijgen zij inspraak bij het aanpassen en invoeren van mijnbouwbeleid, wet- en regelgeving en het versterken van mijnbouw gerelateerde instituten. Die inspraak geldt ook voor trainen, voorzien en begeleiden van kleinschalige mijnwerkers in het kader van milieuvriendelijke goudwinningstechnieken.

Een van de uitkomsten van het EMSAGS Project is het opzetten van Mijnbouw Opleidings- en Uitbreidingscentra (*Mining Training and Extension Centers – MTEC’s*) op diverse mijnbouwlocaties in het binnenland. Hier zullen kleinschalige mijnbouwers en andere belanghebbenden praktische kennis kunnen opdoen over milieuvriendelijke mijnbouwtechnieken. Hier kunnen ook verschillende stakeholders met elkaar in gesprek en krijgen zij technische assistentie en financiële dienstverlening aangeboden.

Plein geeft aan dat zeker driekwart van de goudzoekers verenigd in Makambo, met de juiste begeleiding en ondersteuning, bereid is de overstap te doen naar kwikkvrije goudwinningstechnieken. Ruim een kwart van de leden gelooft niet dat kwikkvrij mijnen bestaat of dat de overheid in staat is de gewenste verandering te brengen. Ook Kamil van ASGM Paamaka, voorstander van milieuvriendelijk mijnen, heeft vertrouwen in het EMSAGS Project. Hij kijkt uit naar aanpassing van wet- en regelgeving, waarbij kleinschalige mijnbouw werkers de mogelijkheid krijgen om “zelfstandig en legaal te beschikken over een concessierecht”. Verder ziet Kamil graag dat de overheid inkomt met educatie en incentives om een succesvolle introductie van veiligere en milieuvriendelijke mijnbouwmethoden in de sector te garanderen.-.

Dit artikel is aangeboden door de PMU van het EMSAGS Project.

WIST JE DAT...

de economie van Suriname is sterk afhankelijk van de mijnbouwsector?

In de jaren negentig werd kleinschalige goudwinning een belangrijke deviezenverdiener voor het land. Kleinschalige goudwinning is geconcentreerd in het Greenstone Belt-gebied. In 2019 bedroeg de export van goud dat gewonnen is door kleinschalige goudzoekers 15.176 kg Au, ofwel ongeveer 40 procent van de totale nationale goudexport. Kleinschalige goudwinning voorziet – direct en indirect – in het levensonderhoud van naar schatting 10 tot 15 procent van de nationale bevolking.-.

